

ادامه از صفحه اول

تدوین سیاست‌های تحول آفرین ، کاربرست آن‌ها در تصمیم‌گیری‌ها، ارائه رویکردهای جدید و راهکارهای تحولی و نیز انتصاب مدیران تحول خواه و منطبق بر نگرش‌های جدید، از پیش‌نیازهای تحقق تحول است.
سند تحول و تعالی قوه قضائیه -نسخه‌روشن، اجماع‌سازو جمع‌بندی‌شده‌ای از رویکردها و راهکارهای تحولی است- با حفظ و تقویت اصول و خطوط اساسی انقلاب و با نوآوری در شیوه‌ها، روش‌ها و کارکردها حرکتی جهشی را در حکمرانی قضائی ایجاد می‌کند. اکنون با گذشت سه سال از ابلاغ سند تحول قضائی و با عنایت به تحقق برخی از راهکارها و نیز ضرورت بازنگری و روزآمدسازی آن با در نظر گرفتن تحولات جدید، ضمن تأیید نقاط قوت و راهکارهای مهم و اولویت دار در نسخه پیشین، راهکارهای جدید با تمسک به تجربه‌ها و آسیب‌شناسی صورت‌گرفته و با عنایت به شرایط جدید قوه قضائیه و کشور، تدوین شده است. استفاده از تمامی ظرفیت‌های نظام برای تحول در قوه قضائیه و فعال سازی ظرفیت‌های قانونی این قوه برای کمک به حل مؤثر چالش‌های کشور، مورد اهتمام این سند است. البته وظایف بخش‌های مختلف دستگاه قضائی محدود به تکالیف این سند نیست؛ بلکه در این سند صرفاً راهکارها و اقدامات تحولی بر اساس اصل اولویت‌بندی و محدودیت منابع، ارائه شده است. در تنظیم سند، به موضوعات مقابله با فساد و تحقق کارآمدی توجه ویژه‌ای شده و بر اساس مفاد قانون اساسی، منویات امامین انقلاب و انتظارات مردم، پیامد نهایی تحول در قوه قضائیه دستیابی به «عدالت» و «رضایتمندی مردم» در نظر گرفته شده است. اینک همه بخش‌های قضائی و اداری وظیفه دارند تمام همت خود را معطوف به اجرای مفاد سند به عنوان عالی‌ترین اولویت دستگاه قضائی نمایند و در تحقق تمام و کمال اهداف آن، تلاش کنند. اجرای راهکارهای مندرج در سند و بهره‌مندی جامعه از نتایج آن، تکلیف همه مدیران، کارکنان و دلسوزان دستگاه قضائی است و پایبندی و اهتمام در اجرای این سند، اصلی‌ترین شاخص ارزیابی عملکرد مدیران و دستگاه‌های مربوطه خواهد بود. در پایان از همه صاحب‌نظران -اعم از درون یا بیرون از دستگاه قضائی- که مشفقانه و خالصانه در به‌روزرسانی این نسخه کمک و در واقع یاد‌غده کلیدی و راهبردی رهبر معظم انقلاب مبنی بر «تحول در قوه قضائیه» بیعت نموده‌اند، صمیمانه قدردانی می‌نمایم. این نسخه نیز مانند هر نوشته انسانی خالی از نقص یا خطا نیست. به این منظور با انتشار آن از همه نخبگان و علاقه‌مندان دعوت می‌شود. با بیان نظرات خود که امکان اعمال آن در بازنگری‌های دوره‌ای پیش‌بینی‌شده است، دستگاه قضائی را برای تحقق اهداف سند کمک نمایند.

فصل اول: کلیات سند تحول و تعالی قوه قضائیه

فصل اول سند تحول شامل کلیات می‌شود. این فصل در چهار مبحث به بیان: ۱- تعاریف اصطلاحات مندرج در سند، ۲- پیشینه سند تحول قضائی ۳- روش‌شناسی و فرایند تدوین سند و ۴- سیاست‌های تحول آفرین، می‌پردازد که هر یک از این مباحث دارای زیرمجموعه‌های خاص خود هستند، مبحث «روش‌شناسی و فرایند تدوین سند تحول» مشتمل بر چهار مرحله است: مرحله اول تحت‌عنوان «تدوین مبانی محتوایی‌اندیشه تحول قضایی» که شامل ۲ گام است. مرحله دوم، با عنوان «تدوین برنامه تحول» شامل ۷ گام مهم زیرمی‌شود: ۱- احصاء مأموریت ۲- تعیین چالش‌ها، ۳- احصاء عوامل بروز چالش‌ها، ۴- انتخاب عوامل، ۵- تدوین راهبرد ۶- تدوین راهکارها، و ۷- تعیین متولی و زمان‌بندی اجرا. مرحله سوم این مبحث، به «تدوین نظام مدیریتی اجرای برنامه تحول»، مرحله چهارم به «تدوین طرح‌های پیشران»، و مرحله پنجم به «تدوین نظام راهبری و پایش» می‌پردازد.

فصل دوم: برنامه تحول (سند تحول و تعالی قوه قضائیه)

فصل دوم سند تحول تحت عنوان «برنامه تحول» به بیان راهبرد ها و راهکارهای سند تحول جدید قوه قضائیه به منظور اجرای ۷ مأموریت مهم قوه قضائیه می‌پردازد. مأموریت در این سند، به معنای رسالت قوه قضائیه مبتنی بر قانون اساسی و سیاست‌های

رسالت

سند جدید تحول و تعالی قوه قضائیه ابلاغ شد

عدلیه در مسیر نوین تحول

سند تحول به منظور تجمیع ظرفیت‌ها و ایجاد

تمرکز کاری و سازمانی، برخی از راهکارها که نقش کلیدی در پیشبرد اهداف سند تحول دارند به عنوان «طرح‌های پیشران» در نظر گرفته شده و به عنوان مهم‌ترین و اثربخش‌ترین راهکارهای سند تحول، به صورت منظم در دستور کار ستاد راهبری اجرای سند تحول قرار خواهند گرفت.

طرح پیش‌برانی که در سند تحول معرفی شده‌اند عبارت‌اند از:

- قضازدایی
- ساماندهی کارشناسی رسمی
- هوشمندسازی
- ساماندهی ضابطان
- ارزیابی عملکرد قضات
- ارتقای شفافیت و رفع ساختارهای فسادزا
- اشتغال‌زدن‌انین
- صدور اسناد رسمی و حدنگاری (کاداستر)
- درگاه یکپارچه ارتباطات مردمی
- ساخت مسکن کارکنان

سند تحول و تعالی قوه قضائیه به عنوان یک نقشه‌راه تدوین شده است که تا پایان سال ۱۴۰۵ و تدوین نسخه جدید آن، همه بخش‌های قضائی و اداری وظیفه دارند تمام تلاش خود را به اجرای مفاد سند به عنوان عالی‌ترین اولویت دستگاه قضائی معطوف کنند و در تحقق تمام و کمال اهداف آن، تلاش کنند.

پس از ابلاغ و انتشار رسانه‌ای سند روزآمدشده تحول و تعالی قضائی، جلسه ستاد راهبری اجرای این سند به ریاست حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی‌اژه‌ای برگزار شد. وی، اظهار کرد: تحول، مقوله‌ای موقتی و ایستا نیست که یک‌بار انجام گیرد و تمام شود باید پیوسته و متناسب با اقتضائات زمان، در دستگاه قضائی، تحول داشته باشیم و برای این کار، انعطاف به خرج دهیم.

هر مأموریت در سند تحول، علل ایجاد این موانع مشخص می‌شود و پس از ذکر راهبرد‌های رفع این عوامل، راهکارهای اجرایی این راهبردها به همراه متولی انجام این برنامه‌ها یا ذکر مهلت زمانی آن در سه نوع کوتاه‌مدت (تا پایان سال ۱۴۰۳)، میان‌مدت (تا پایان سال ۱۴۰۶) و بلندمدت (تا پایان سال ۱۴۰۵) مشخص شده است.

فصل سوم: نظام مدیریتی اجرای برنامه تحول

فصل سوم سند جدید تحول و تعالی قوه قضائیه تحت عنوان «نظام مدیریتی اجرای برنامه تحول» ۹۱ مبحث به توضیح وظایف نهاد‌های مربوطه در موضوعات زیرمی‌پردازد:

- مأموریت ریزی، نظارت و سازمان‌دهی
- منابع انسانی،
- منابع مالی و فیزیکی
- قوانین و مقررات
- فناوری اطلاعات و ارتباطات
- پژوهش و نوآوری
- تعامل با سایر قوا و نهاد‌ها،
- ارتباط با مردم
- رسانه

فصل چهارم: نظام راهبری و پایش

فصل نهایی و فصل چهارم سند جدید تحول و تعالی قوه قضائیه به‌موضوع «نظام راهبری و پایش» می‌پردازد. در این فصل، ساختارهای لازم و نظام برنامه‌ریزی مناسب جهت راهبری و پایش اجرای سند تحول طی ۶ بخش ارائه می‌شود. این بخش‌ها تحت‌عنوان: ستاد راهبری اجرای سند تحول و تعالی قوه قضائیه، مرکز پیگیری اجرای سند تحول و تعالی قوه قضائیه، کارگروه‌های مشترک، کارگروه‌های استانی، برنامه‌های عملیاتی و طرح‌های پیشران به بیان توضیحات لازم می‌پردازد. در فرایند اجرای

سیاسی

عادی» است؛ بعضاً پایک‌سند عادی، سالیان سال، املاک و اموال غیرمنقول، دست به‌دست و جابه‌جا می‌شد و از این طریق، گرفتاری‌های فراوانی برای مردم درست می‌شد و حجم عظیمی از کار برای قوه قضائیه ایجاد می‌شد؛ مقام معظم رهبری در این خصوص فرمودند که مصلحت قطعی است این کار انجام گیرد؛ بحمدالله، مجلس و سایر بخش‌ها تلاش کردند و این قضیه را به مرحله جدیدی رساندیم؛ البته این مقوله، بین مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان مدتی در رفت‌وآمد بود و در خصوص مواردی از این مقوله، مجلس اصرار ورزید و اکنون موارد مذکور در مجمع تشخیص مصلحت مدنظر است و جلساتی پیرامون آن‌ها برگزار شده است؛ البته بررسی آن موارد در مجمع، با بررسی بودجه و برنامه هفتم هم‌زمان شد لذا باید پیگیری کنیم که این مقوله هر چه زودتر تعیین تکلیف شود. رئیس قوه قضائیه همچنین پیرامون بهره‌گیری هر چه بیشتر از ظرفیت‌های مردمی که مدنظر سند تحول قضائی است، گفت: باید در امر بهره‌گیری هر چه بیشتر از ظرفیت‌های مردمی و توسعه حل اختلاف و مصالحه و سازش بین طرفین دعوی، گام‌های بلندتری را برداریم؛ در همین رابطه، ضروری است در مقوله اجرایی‌سازی قانون جدید شورا‌های حل اختلاف، از جمله تعیین تکلیف نیروهای این مرجع و همچنین برپایی و گسترش دادگاه‌های صلح، بیش‌از موعد مقرر، مراتب را عملیاتی سازیم. رئیس دستگاه قضا خاطر نشان کرد: معاونت راهبردی قوه قضائیه با همکاری مرکز رسانه، نسبت به آثار مثبت اجرایی شدن سند تحول قضائی، برای مردم تبیین‌گری‌کند و به صورت ملموس و موردی، اثرات اجرایی شدن مفاد این سند را در بهبود خدمت‌رسانی قضائی و تسریع و تسهیل امور قضائی مردم تشریح کند در این مورد بخش‌هایی هم که هنوز نوانسته‌ایم به موفقیت برسیم هم برای مردم با ذکر دلیل توضیح داده شود. در ادامه جلسه ستاد راهبری اجرای سند روزآمدشده تحول و تعالی قضائی، صاحبکار معاون راهبردی قوه قضائیه به ارائه گزارشی از فرایند روزآمدسازی سند تحول قضائی پرداخت و گفت: فرایند روزآمدسازی سند تحول قضائی از مهرماه سال گذشته آغاز شد و برای تحقق این‌مهم، نقطه‌نظرات بخش‌های مختلف داخل و خارج از قوه قضائیه اخذ شد که در این راستا بالغ بر ۱۱۰۰ پیشنهاد ناظر بر عبارات مندرج در سند تحول پیشین به معاونت راهبردی ارسال شد و بالغ بر ۸۰۰ پیشنهاد نیز از طریق سامانه‌ای که تعبیه‌شده بود واصل شد. معاون راهبردی قوه قضائیه با اشاره به تدوین بالغ بر ۲۶۷ راهکار عملیاتی در سند روزآمدشده تحول قضائی در راستای ارتقاء عملکرد بخش‌ها و سازمان‌ها و امر در مختلف قضائی، گفت: آسیب‌شناسی فرایند‌های قضائی و همچنین تدوین طرح‌های پیشران به منظور تجمیع ظرفیت‌ها و ایجاد تمرکز کاری و سازمانی بخش‌های مختلف قوه قضائیه، از ویژگی‌های شاخص سند جدید تحت عنوان قضائی است. حجت‌الاسلام والمسلمین موحّد دادستان کل کشور نیز در نشست امروز بیان داشت: سند تحول قضائی به یک بلوغ رسیده است؛ البته باید پیوسته، ضعیف‌ها و خلا‌ها را، احصاء کنیم تا مرتباً رفع نقص و حرکت روبه‌جلو صورت گیرد و برغانی سند تحول افزوده‌شود. کاظمی‌فرد، رئیس کارآمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه نیز در این جلسه گفت: اجرای سند تحول قضائی پیشین، آثار دستاوردهای مثبتی را به همراه داشت که از جمله آن‌ها می‌توان به شناسایی محکومین متواری به‌صورت هوشمند، شناسایی هوشمند اموال و هوشود حرفه‌ای، دادرسی الکترونیک، استعلامات برخط قضائی و راه‌اندازی و توسعه سامانه سامع و ارتقاء تکریم راجعین اشاره کرد. جمشیدی، عضو ستاد راهبری اجرای سند تحول قضائی نیز در این جلسه گفت: در سند جدید تحول قضائی، شاهد یک جامعیت هستیم و نواقص سندهای پیشین، در آن مرتفع شده است؛ این سند حاوی نوآوری‌هایی در شکل و محتواست که حاکمیت داده‌محور از مصادیق این نوآوری‌هاست. پورسید، معاون حقوقی قوه قضائیه نیز در این نشست گفت: سند روزآمدشده تحول قضائی، سندی جامع است که اهداف مندرج در آن تحقق یافته‌است؛ از همین‌رو این سند، مقبولیت لازم را در همه بخش‌های قوه قضائیه کسب کرده است. در بررسی پیش‌تر این موضوع به گفت‌وگو با حجت‌الاسلام محسن ابراهیمی، رئیس مرکز تحول قوه قضائیه پرداختیم که در ادامه می‌خوانید.

رئیس دستگاه قضایان داشت؛ با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب در خصوص تحول در قوه قضائیه و همچنین با توجه به پایان دوره زمانی اجرای سند تحول قضائی در اسفندماه سال ۱۴۰۲، روزآمدسازی سند تحول قضائی در دستور کار قوه قضائیه قرار گرفت و این سند، اکنون در دسترس است.

رئیس عدلیه: همه مدیران موظف هستند بر اساس مفاد سند تحول و تعالی اقدام و برنامه‌ریزی کنند

رئیس عدلیه بیان داشت: همه مدیران قضائی در کلیه سطوح موظف و مکلف به پیاده‌سازی مفاد سند روزآمدشده ی تحول قضائی هستند و مراحل اجرایی این سند باید به سرعت در همه بخش‌های قوه قضائیه پیاده‌سازی و عملیاتی شود؛ باید توجه داشت که این سند مربوط به کلیه سازمان‌ها و بخش‌ها و مراکز قضائی است و صرفاً اختصاص به دادگستری‌ها ندارد. حجت‌الاسلام محسنی‌اژه‌ای در ادامه خطاب به معاونان «راهبردی» و «حقوقی» قوه قضائیه دستور داد تا به سرعت نسبت به اجرایی‌شدن بخش‌هایی از سند تحول که منوط به وضع یا اصلاح قوانین است، تدابیر و تمهیدات مناسب را اتخاذ نمایند. توسعه فناوری اختیاری نیست، مجبور به توسعه هستیم و باید در این مورد سرمایه‌گذاری کنیم. رئیس قوه قضائیه بیان داشت: هوشمندسازی خدمات و فرایند‌های قضائی و توسعه ابزارهای فناوریانه در عدلیه، یک امر اختیاری نیست بلکه ما مجبور هستیم که به سمت هوشمندسازی و بهره‌گیری هر چه بیشتر از ابزارهای فناوریانه حرکت کنیم و باید در این مسیر همه تدابیر و تمهیدات لازم از جمله سرمایه‌گذاری، تخصیص بودجه، آموزش و جذب عناصر متخصص و… را اتخاذ کنیم. حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی‌اژه‌ای با اشاره به موضوع اسناد عادی که در سند تحول قضائی، مورد نظر قرار گرفته است، گفت: یکی از مسائلی که همیشه مطرح بوده، مبحث «اسناد

شد، مواجه می‌شویم و مردم دیگر به دادگاه‌ها مراجعه نخواهند کرد و طی این فرایند رفت‌وآمد آذیت نخواهند شد.

او متذکر شد: حکمرانی قضائی داده‌محور یکی دیگر از موضوعات سند تحول و تعالی قوه قضائیه است. این مهم از ابتدای سال ۱۴۰۲ در دستور کار قرار گرفته و با رصد‌ها و پایش‌های هوشمند، نظارتی هوشمند را مدنظر قرار داده و عملیاتی کرده است. به‌گونه‌ای که دیگر تصمیم‌گیری در قوه قضائیه از فرایند سنتی دور شده و شکلی داده‌محور به خود گرفته است. در این راستا نظارت بر ضابطین و عملکردشان نیز به‌صورت هوشمند انجام خواهد شد.

وی در پایان این گفت‌وگو همچنین متذکر شد: برای تسهیل ارتباطات مردم درگاه ارتباطی یکپارچه در نظر گرفته شده تا مردم بتوانند به راحتی با قوه قضائیه ارتباط بگیرند و گزارش موارد فساد یا اطلاعاتی را که درصدد اشتراک آن هستند، طرح کنند و درخواست‌های خود را تشریح کنند. موضوع کارشناسی رسمی ساماندهی جدی پیدا خواهد کرد و ارجاع به شکل هوشمند به‌صورت صددرصدی انجام خواهد شد. همچنین عملکرد قضات در قالب سامانه‌های جامع ارزیابی خواهد شد و مورد نظارت قرار خواهد گرفت.
براین اساس فرایند‌ها و آرای قضائی نیز برای نخستین بار انتشار پیدا خواهد کرد و به‌صورت شفاف در اختیار افکار عمومی قرار خواهد گرفت.

سند تحول و تعالی قوه قضائیه، مواجهه قوه قضائیه با افکار عمومی است که در سند تدوین شده، برنامه‌های جدی برای آن وضع شده است. براین اساس مقرر شده تا فعالیت‌های رسانه‌ای قوه قضائیه، حوزه اطلاع‌رسانی دستگاه قضا و پاسخ‌گویی نسبت به افکار عمومی تحول‌یابد. نکته دیگر این است که در میان تمام اقدامات برجسته قوه قضائیه، ۱۰ عنوان پیشران ذکر شده است که به‌عنوان ۱۰ اقدام اصلی قوه قضائیه با مدیریت و نظارت مستقیم ریاست محترم قوه قضائیه طی سه سال آینده پیش‌رو خواهد بود. همچنین مبارزه با فساد به جای آنکه تنها بر موارد فساد، افراد مفسد و برخورد با آن‌ها متمرکز گردد، به سمت شناسایی ساختارهای فسادزا و حذف ساختارهای فسادزا از نظام کلان کشور متمرکز خواهد شد.

قضازدایی یکی از اصلی‌ترین موضوعات سند تحول و تعالی قوه قضائیه است

رئیس مرکز تحول قوه قضائیه ضمن بیان اینکه قضازدایی یکی از اصلی‌ترین موضوعات سند تحول و تعالی قوه قضائیه می‌باشد، همچنین خاطرنشان کرد: با ده‌ها دعوی متعدد همچون انحصار وراثت یا تضادات جرحی روبه‌رو هستیم که اغلب موضوعات فاقد ماهیت قضائی را دارا می‌باشند. این موارد پرونده‌های بسیاری را به خود اختصاص می‌دهند و ضرورت دارد تا از این موارد قضازدایی شود. چنانچه این مهم عملیاتی شود، با درص بالا‌یی از عنوانین که به راحتی در فضای اداری حل و فصل خواهند

شد. اکنون جوانان سلحشور سپاه و ارتش اسلام دست به ماشه

خشب موشکی و پهپادی نشسته‌اند و منتظر فرمان جدید هستند. ایران اسلامی در پاسخ دوم، ورق تازه‌ای از تاریخ تحولات غرب آسیا را نشان خواهد داد و خطوط قرمز خود را قدری بالاتر از آنچه در محاسبات آمریکا و غرب روی آن حساب باز کرده‌اند، جابه‌جا خواهد کرد.

۴- در عملیات محیرالعقول «وعده صادق» یک پایگاه عملیاتی و یک پایگاه اطلاعاتی منهدم شده است. پیام این عملیات آن

ادامه از صفحه اول

ضربه ۲۶ فروردین به‌قدری کوبنده، هراس‌انگیز و جدی بود که طرف مقابل درواشتگتن و تل‌اوپو حتی به ذهن خود راه نمی‌دهد که پاسخی بدهد.

۳- کابینه جنگی نتانیا هوپس از ضربه ۲۶ فروردین به جمع‌بندی برای واکنش نرسید.

شورای امنیت ملی تهدید کرده است اگر رژیم صهیونیستی به شرارت خود ادامه دهد با پاسخ ۱۰ برابری ایران روبه‌رو خواهد

نتایج عملیات وعده صادق

باید اعتراف کنیم شکست خورده‌ایم. ما باید در مقابل دستگاه تبلیغاتی نتانیا‌هو بایستیم… اهداف جنگ در غزه محقق نمی‌شود. گروگان‌ها با زمنی کردند حماس تسلیم نمی‌شود. ما باید حقیقت را بگویم. جایگاه بین‌المللی ما زیرمشت ولکد افتاده است و…»

تصویری که‌ها‌ارتض‌ارزی‌رم‌اشغال‌گردد‌س‌بعداز عملیات وعده‌صادق ترسیم می‌کند تصویر یک رژیم روبه‌افول، مضحکل و درو‌پاشیده است این را ما نمی‌گوییم خود آن‌ها به آن اعتراف دارند.